

Milé děti!

Chci si s vámi v souvislosti s příběhy, které mohou dodat člověku odvahu, povídat o Václavu Havlovi. Nebo se vám zdá, že to není třeba? Neptala bych se vás na to, ale moje děti mi to dnes v hodině dějepisu řekly. Když jsem vytáhla z desek jeho velkou fotografii a zeptala se:

„Víte, kdo je na té fotografii?“ křičeli jeden přes druhého: „Václav Havel. O tom už všechno víme. Protože teď byl pořad v televizi.“ Abych se přesvědčila, že to je pravda, říkali postupně všechno, co o něm věděli:

Že nesměl v době socialismu studovat,

že psal divadelní hry,

že byl velmi odvážný, když bojoval za svobodu všech lidí v naší zemi, dokonce se proto nechal i několikrát zavřít do vězení.

A nakonec že v naší zemi zvítězila demokracie a Václav Havel se stal prezidentem a že se tím vším proslavil po celém světě.

„To já,“ řekl do toho najednou Vašek, „bych se kvůli slávě do vězení zavřít nenechal. Když si představím, že byl v tom vězení dohromady pět let – to je přeci strašně dlouhá doba! To jsou přece takové dlouhé roky - a úplně v háji. Být chudý nebo nějak pronásledovaný, to bych ještě bral, ale do vězení bych se kvůli slávě zavřít nedal.“

Zdálo se mi, že kvůli slávě by se Václav Havel do vězení také zavřít nenechal. Hned jsem to dětem také řekla: „Do vězení šel proto, že měl odvahu hájit právo na svoji svobodu a na svobodu všech lidí v naší zemi!“ Děti uznaly, že to tedy byla veliká statečnost. Taková statečnost, kterou mělo jen moc málo lidí! Třeba Zdeněk nám hned vyprávěl, co mu řekla jeho maminka: „Václav Havel to se svými přáteli sepsal všechno do dopisu a ten dopis poslali všem důležitým vládcům v naší zemi: prezidentovi, poslancům, prostě všem.“

A pěkně jim to tam všechno ‘vycinkali’.“ Tím slovem „vycinkali“ Zdeněk myslel, že tam napsali otevřeně a pravdivě, v čem jsou ti vládcové špatní.

„Jmenovalo se to ‘charita’!“, vykřikla Klárka. Některé děti to rozesmálo:

„Ne charita, ale „charta“, „Charta 77“, protože ten dopis napsali v roce 1977,“ volaly děti.

„No, Charta je cizí slovo a v češtině to znamená něco jako „velmi důležitá listina“ nebo také „velmi významná listina“, poučila jsem děti. „Ale o Chartě jsem si s vámi povídat nechtěla. Chtěla jsem si s vámi povídat o lidské odvaze.“

Myslím, že Václav Havel byl odvážný“, řekl zamyšleně Zdeněk: „hodně odvážný, to já bych asi kvůli lidem kolem mě takovou odvahu neměl...“.

„A byl pravdivý, protože do té Charty napsal pravdu“, dodala Martina.

„Václav Havel se stal legendou“. To řekla velmi nahlas a velmi způsobně Renatka, která si vždy dává záležet na tom, aby všechno, co při hodině řekne, bylo to nejsprávnější. Jenže potom nevěděla, co to znamená, že se stal Václav Havel legendou. Ostatní jí pomohli a tak jsme nakonec věděli, že legenda je příběh, který si vypravujeme, abychom se z něj dozvěděli, co máme dělat a jak se máme chovat. A když jsme si to tak hezky řekli, vykulil na nás oči Peťa: „Jenže tohle všechno dělat z lásky k lidem, to přece nedokážeme.“

„A občas, Peťo, ani nechcete dělat něco z lásky k lidem“, musela jsem dodat, protože jsem si vzpomněla, jak Peťa vede boj kluků z naší třídy proti čtvrté C. a za žádnou cenu se s nimi nechce smířit ani jim nic odpustit. Ostatní děti mi daly za pravdu. „Tak si vybereme něco jiného – třeba jenom tu odvahu,“ rozzářil se nakonec Petr a i ostatní děti vypadaly, jako že chtějí být v budoucnosti po vzoru Václava Havla odvážnější než jsou dnes.

Hodina skončila, protože zazvonilo. Ještě teď, když sedím doma za stolem, mě něco napadlo. Je to otázka, která se nehodí do hodiny dějepisu. Ale určitě se hodí položit ji vám, děti, co čtete časopis DUHA.

Jedna řádová sestra vyprávěla, že když už byl Václav Havel hodně nemocný, říkával před každou činností: „Tak s Pánem Bohem...“ Třeba když s ním museli jet někam autem: „Tak s Pánem Bohem pojedeme.“ Nebo když měl obtíže s chůzí: „Tak s Pánem Bohem půjdeme.“

A teď ta otázka:

Myslíte si, že Pán Bůh Václavu Havlovi pomáhal, aby vydržel být pravdivý, laskavý a odvážný?

Jů, a teď mě napadly ještě další otázky. Třeba:

Mohou být také pravdiví, laskaví a odvážní lidé, kteří neví o Pán Bohu nic? A kdo takovým lidem pomáhá?

Nebo:

Víte, jaké to je, když nějaké silnější dítě pořád dokola ubližuje slabšímu dítěti (říká se tomu, že ho šikanuje)? Potřebuje to odvalu, zorganizovat tomu slabšímu pomoc? Nebo ještě něco jiného?

A ještě jedna:

Umíte si představit, jak by vypadala vaše školní třída, kdyby se všechny děti rozhodly – podobně jako ty děti v mojí třídě – že ode dneška se budou chovat odvážněji?

Ještě mě těch otázek napadlo víc, ale zdá se mi, že tyhle čtyři už stačí. Zdravím vás pozdravem Václava Havla, který mám velmi ráda:

Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávisť.

Vaše babička Ludmila

